

economic board
groningen

MONITOR NOORD-GRONINGEN 2020

Appingedam

MONITOR NOORD-GRONINGEN 2020

Monitor 2020

Economic Board Groningen (EBG), gestart in 2014, had als doel de economie in het aardbevingsgebied (5 gemeenten volgens de gemeentelijke indeling in 2020 (Appingedam, Delfzijl, Loppersum, Hogeland, Midden-Groningen), vanaf nu Noord-Groningen genoemd) een nieuwe impuls te geven. Daartoe kon EBG middelen inzetten om op basis van haar programma initiatieven te ondersteunen die de regio economisch versterken.

EBG wil de impact van haar activiteiten en programma's kunnen volgen en benchmarken, tegen de achtergrond van de economische situatie in Noord-Groningen. Het gaat vooral om de effecten op werkgelegenheid en bedrijvigheid, de belangrijkste doelstellingen van EBG.

Daartoe heeft EBG de Hanzehogeschool Groningen, in samenwerking met de Rijksuniversiteit Groningen, gevraagd een Programmamonitor te ontwikkelen. De eerste meting betrof de jaren 2014-2016, de tweede 2015-2017. Aangezien 2020 het laatste jaar is waarin EBG in deze vorm bestaat geeft de onderhavige monitor een totaalbeeld over de gehele periode 2015-2019. Het basisjaar is derhalve 2015. Ten slotte merken we op dat in deze monitor nog niet ontwikkelingen vanaf 2020, het eerste coronajaar, zichtbaar zijn.

In deze Programmamonitor worden de volgende indicatoren nader bekeken:

- 1) Bevolkingsontwikkeling: deze demografische indicator geeft een indruk van de dynamiek van een gebied
- 2) A Opleidingsniveau: het opleidingsniveau van de (beroeps)bevolking is een indicator voor de mate waarin de bevolking in staat is om in te spelen op eisen die economische ontwikkelingen met zich mee brengen
 B Inkomensniveau: het gemiddelde inkomen is een indicator voor de sociaal-economische positie van de inwoners van een gebied
- 3) A Werkgelegenheid
 B Werkloosheid
 C Relatie Noord-Groningen met de rest van de provincie
- 4) Bedrijvigheid (per sector) in Noord-Groningen

Waar mogelijk en relevant wordt Noord-Groningen gebenchmarkt ten opzichte van een ander krimpgebied (Zuid Limburg) en totaal Nederland. Er is naar gestreefd de meest recente bronnen t/m 2019 te gebruiken. In enkele gevallen waren tijdens de ontwikkeling van deze monitor geen recentere gegevens dan 2018 beschikbaar.

Conclusies

Op basis van deze Programmamonitor, kan het volgende worden geconcludeerd.

Uit de data komt het beeld naar voren dat Noord-Groningen *over de gehele periode*:

1. De kenmerken heeft van een perifere krimpregio (relatief grijs, lager opgeleide bevolking, laag inkomen), met als extra nadeel aardbevingen.
2. Sterk afhankelijk is van de economie buiten de regio: zo werkt meer dan de helft van alle werkenden in Noord-Groningen buiten die regio. Deze dynamiek is ook toegenomen in de onderzoeksperiode.
3. Relatief weinig exporterende bedrijven heeft; dat geldt ook voor andere delen van de Provincie Groningen, ondanks de ligging dichtbij Duitsland.

Wat betreft de ontwikkeling van 2015 tot 2019 zijn belangrijke conclusies:

- de werkgelegenheid is licht gestegen (met 2,5%) al is het langzamer dan in andere regio's
- de sectoren niet-medische zorg (zoals thuiszorg), en groot- en detailhandel hebben in absolute aantallen banen het sterkst bijgedragen aan die groei;
- in elk van de gemeenten zijn meer bedrijven opgericht dan opgeheven;
- de werkloosheid is gedaald van 7,4 naar 3,6%, wat zowel qua ontwikkeling als niveau overeenkomt met heel Nederland.

Uit de cijfers kunnen niet direct mogelijke effecten van programma's van EBG op de werkgelegenheid worden vastgesteld omdat niet is vast te stellen wat de ontwikkelingen zonder EBG zouden zijn geweest. Wel lijken de ontwikkelingen in werkgelegenheid en werkloosheid een gunstiger beeld op te roepen dan datgene dat vaak over de aardbevingsgebieden wordt verondersteld.

Deze programmamonitor heeft betrekking op de periode 2015-2019. De gevolgen voor de regio van de bijzondere corona-situatie vanaf 2020 zijn daarin derhalve niet meegenomen. De monitor laat zien hoe Noord-Groningen zich in een periode zonder een dergelijke crisis heeft ontwikkeld in vergelijking met een aantal andere regio's en Nederland als geheel.

Kwartaalcijfers van het CBS over het tweede kwartaal van 2020 laten overigens wel zien dat de regio Delfzijl e.o. (bestaande uit de gemeenten Delfzijl, Appingedam en Loppersum) qua BBP tot de minst door corona getroffen regio's in Nederland behoort. Tezamen met de regio Almere is de krimp (van minder dan 6%) in Delfzijl het laagst in Nederland. Volgens het CBS zou een verklaring hiervoor kunnen zijn dat bedrijfstakken die door de coronacrisis flink zijn getroffen, in deze regio's relatief minder sterk vertegenwoordigd zijn. In de regio waar de gemeenten Het Hogeland en Midden-Groningen door het CBS toe gerekend worden, is de krimp in het tweede kwartaal groter (8 tot 10%).

Derk Gesink, aGroFuture
Foto: Annemiek Maathuis

Methode

Noord Groningen is gekozen als benaming van de zogeheten 'aardbevingsgemeenten'. Door een herindeling van gemeenten zijn de grenzen van het gekozen aardbevingsgebied gewijzigd. De resultaten uit deze monitor zijn daardoor niet exact te vergelijken met twee eerdere door ons voor EBG ontwikkelde monitors.

In deze monitor is Noord Groningen de combinatie van de (anno 2020) gemeenten Appingedam, Delfzijl, Het Hogeland, Loppersum en Midden Groningen.

De resultaten in deze regio worden vergeleken met:

- de gemeente Groningen wat na de herindeling niet alleen de stad Groningen is maar ook de oude gemeente Haren en Ten Boer;
- de rest van de provincie Groningen;
- een ander krimpgebied in Nederland namelijk Zuid Limburg; hiervoor is gekozen omdat die regio ook dichtbij het buitenland ligt;
- totaal Nederland.

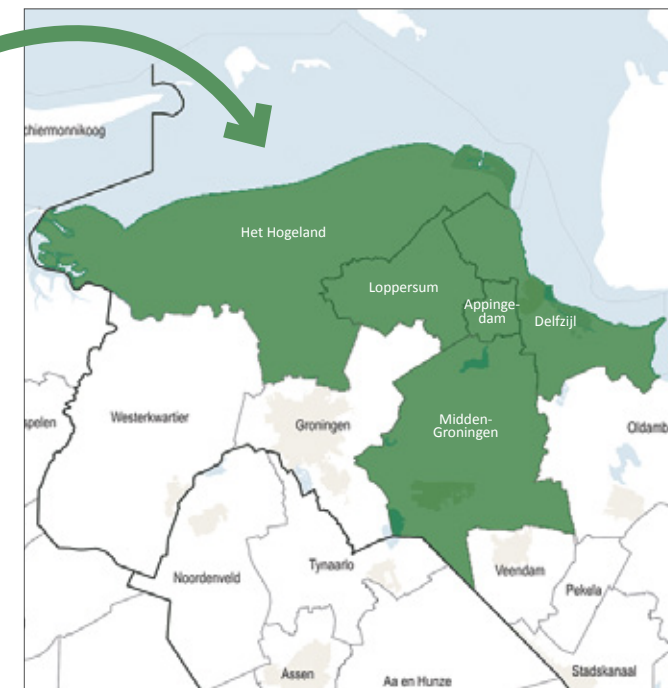
Overigens kunnen in de hierna opgenomen figuren percentages soms niet optellen tot precies 100, vanwege afrondingen.

Krimpregio's, Noord-Groningen

Krimpregio Zuid-Limburg

(Parkstad Limburg, Maastricht-Mergelland en Westelijke Mijnstreek)

Provincie Groningen en daarin Noord-Groningen

(Appingedam, Delfzijl, Het Hogeland, Loppersum en Midden Groningen)

FIGUUR 01

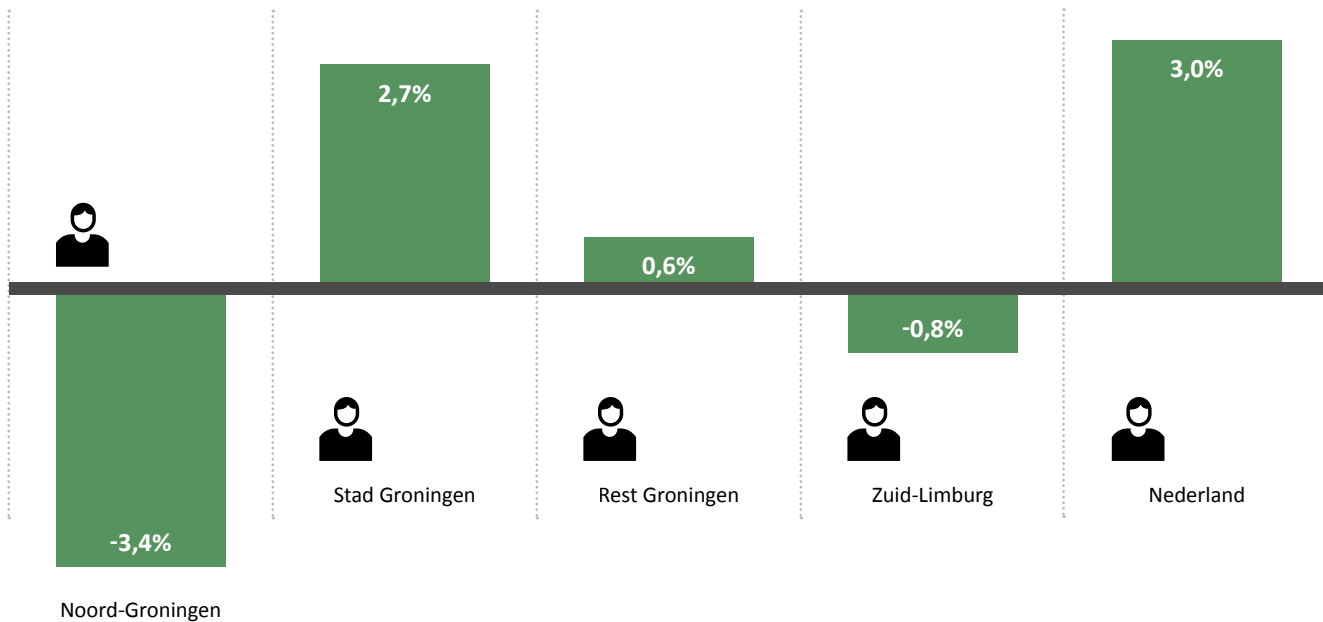

Luchtfoto Zonnepark Windpark
Foto: Kees van de Veen

1 Bevolkingsontwikkeling

De krimp van de bevolking ligt in Noord-Groningen tussen 2015-2020 duidelijk hoger dan in Zuid-Limburg. In de overige gebieden is in deze periode sprake van een (lichte) groei van de bevolking. (Figuur 02).

■ 2015-2020

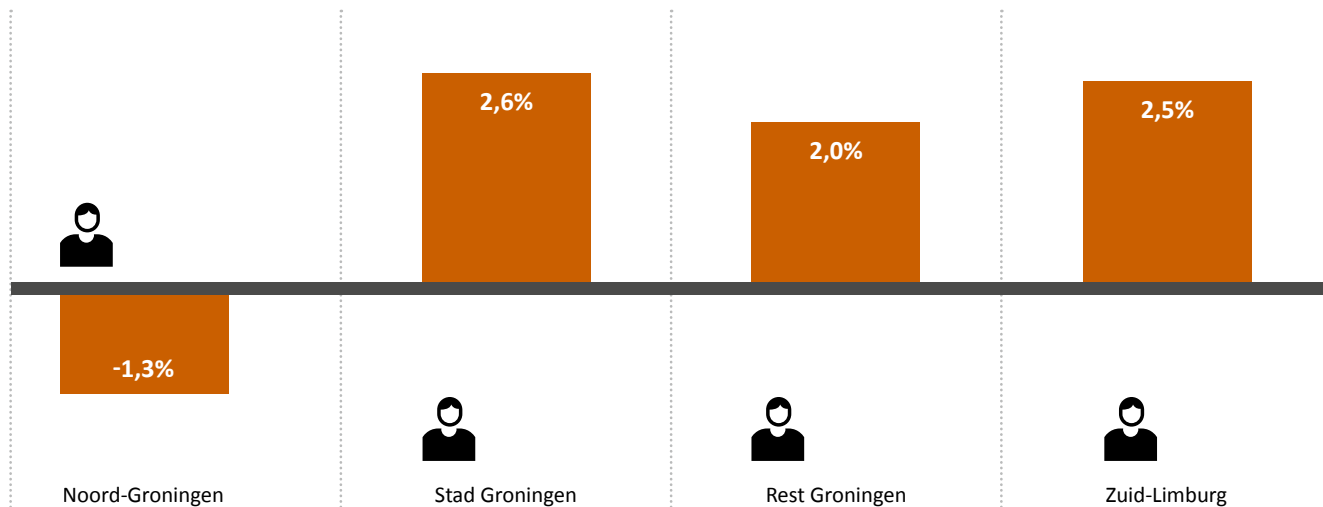

FIGUUR 02 Bevolkingsgroei/krimp, in de periode 2015-2020

1 Bevolkingsontwikkeling

De binnenlandse migratie is voor Noord-Groningen in de periode 2015-2019 negatief. Er zijn dus meer mensen vertrokken dan zich hebben gevestigd. In de rest van Groningen en in Zuid-Limburg hebben zich daarentegen meer mensen gevestigd dan dat er zijn vertrokken. (Figuur 03).

■ Gemiddeld 2015-2019

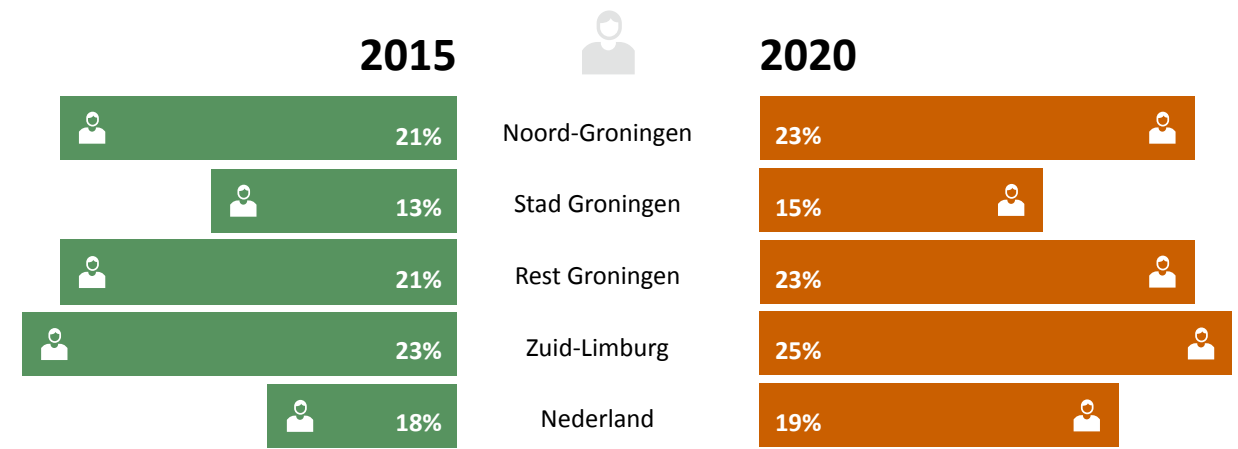
FIGUUR 03 Gemiddelde binnenlandse migratie, 2015-2019

1 Bevolkingsontwikkeling

De vergrijzing in Noord-Groningen heeft zich in 2020 ten opzichte van 2015 verder doorgezet. Het beeld in deze regio komt sterk overeen met de situatie in de rest van Groningen en in Zuid-Limburg. In de Stad Groningen ligt de vergrijzing op een duidelijk lager niveau. (**Figuur 04**).

FIGUUR 04 Bevolkingspercentage 65 jaar en ouder, 2015/2020

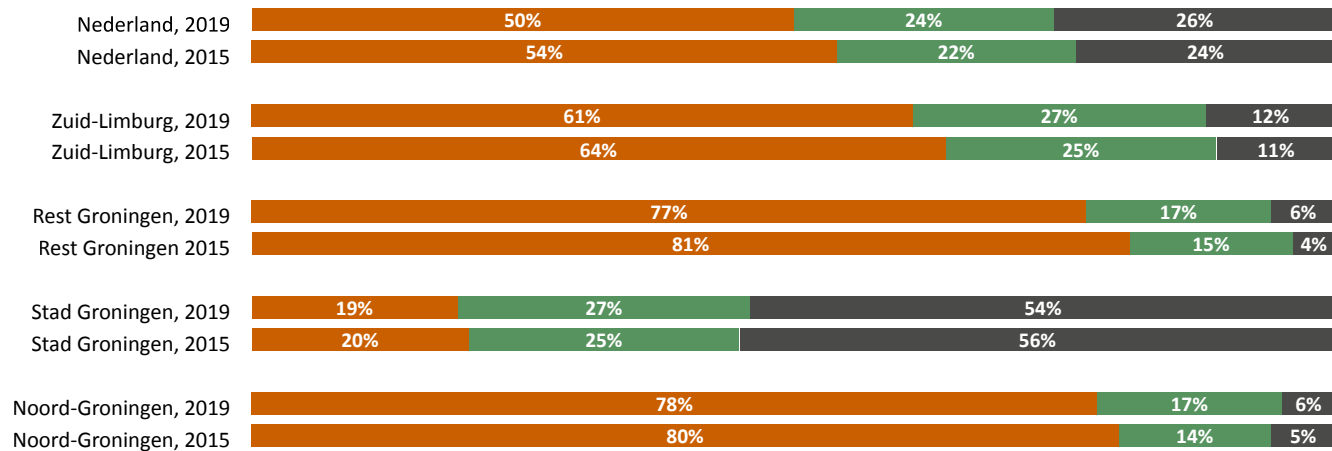
Eemshaven
Foto: Bas Meelker

2A Opleidingsniveau

Figuur 05 laat zien hoe de gediplomeerden in 2015 en 2019 in de regio's zijn verdeeld over de verschillende onderwijssoorten. In elke regio zijn de verschillen tussen 2015 en 2019 gering. In Noord-Groningen hebben in beide jaren verreweg de meeste leerlingen hun diploma behaald op het MBO. Het aandeel studenten dat is afgestudeerd aan het HBO of WO is veel lager. Wel zien we een kleine toename van het

aandeel gediplomeerden aan het HBO en het WO. Hetzelfde beeld zien we ook in de rest van Groningen. In Zuid-Limburg ligt het aandeel studenten dat is afgestudeerd aan het HBO of het WO duidelijk hoger dan in deze beide regio's. De Stad Groningen laat een duidelijk afwijkend beeld zien, hier zijn de meeste studenten afgestudeerd aan het WO.

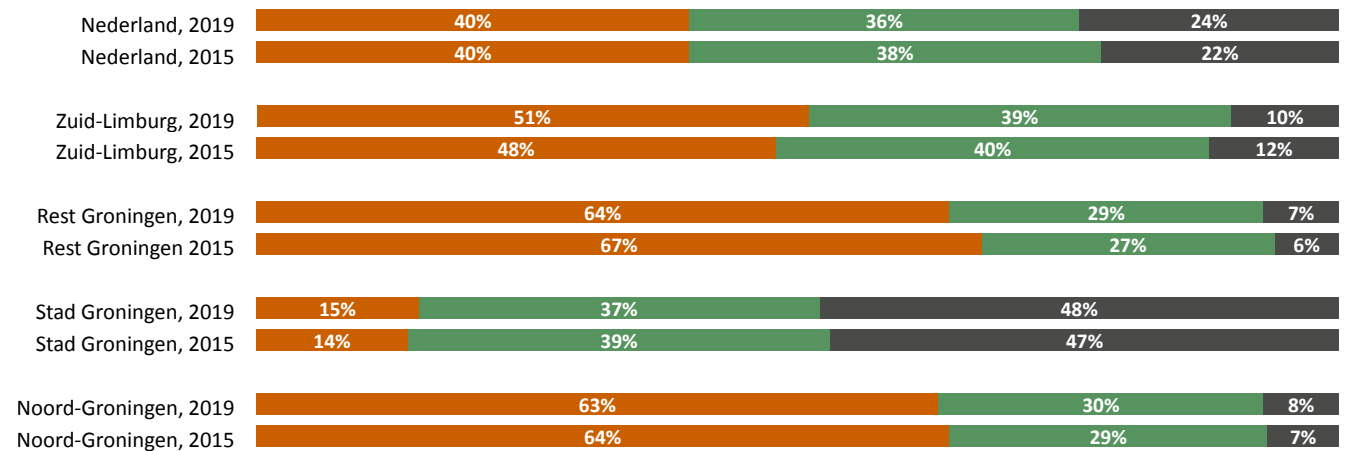

FIGUUR 05 Gediplomeerden, 2015/2019 (in % naar onderwijssoort)

2A Opleidingsniveau

Figuur 06 laat zien hoe de leerlingen en studenten in de studie jaren 2015/2016 en 2019/2020 zijn verdeeld over de verschillende onderwijssoorten. In elke regio zijn de verschillen tussen de beide studie jaren gering. In Noord-Groningen en de rest van Groningen studeren duidelijk de meeste leerlingen en studenten aan het MBO. Ook

in Zuid-Limburg is het aandeel van het MBO het grootst, maar duidelijk lager dan in Noord-Groningen en de rest van Groningen. Het aandeel van het HBO is in Zuid-Limburg daarentegen duidelijk hoger dan in deze beide regio's. In de Stad Groningen wijkt het beeld duidelijk af, hier studeren de meeste studenten aan het WO.

FIGUUR 06 Leerlingen, deelnemers en studenten, 2015/2019 (in % naar onderwijssoort)

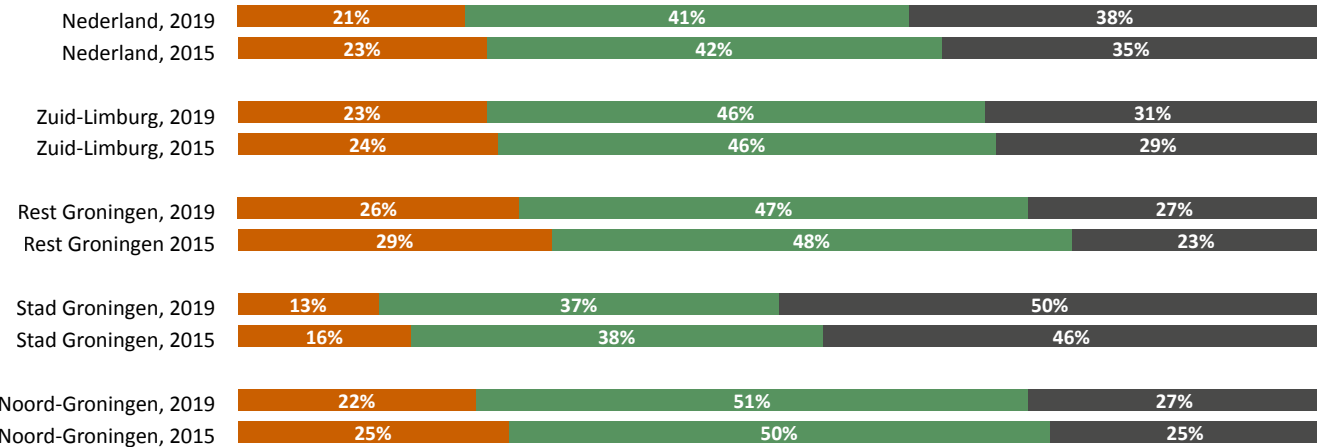

2A Opleidingsniveau

Figuur 07 laat het opleidingsniveau van de beroepsbevolking in 2015 en 2019 in de verschillende regio's zien. In elke regio zien we dat het aandeel van de mensen met een hoog opleidingsniveau tussen 2015 en 2019 is gestegen en het aandeel van de mensen met een laag opleidingsniveau is gedaald. In Noord-Groningen, de rest van Groningen en

Zuid-Limburg heeft ongeveer de helft van de mensen een middelbaar opleidingsniveau. Ook de aandelen van de beide andere opleidingsniveaus liggen in deze regio's vrij dicht bij elkaar. De stad Groningen wijkt hier duidelijk van af, de helft heeft hier een hoog opleidingsniveau.

FIGUUR 07 Opleidingsniveau beroepsbevolking, 2015/2019 (in % naar niveau)

Laag Middelbaar Hoog

2B Inkomensniveau

In elke regio is het gemiddeld persoonlijk inkomen tussen 2015 en 2018 in meer of mindere mate gegroeid. In Noord-Groningen ligt dit inkomen in 2018 ongeveer op hetzelfde niveau als in de

rest van Groningen, maar is het (iets) lager dan in Zuid-Limburg en in de stad Groningen. In alle regio's ligt het gemiddeld persoonlijk inkomen lager dan in Nederland (**Figuur 08**).

FIGUUR 08 Gemiddeld persoonlijk inkomen, 2015/2018 (inkomensontvanger, bruto, × €1.000)

2015 2018

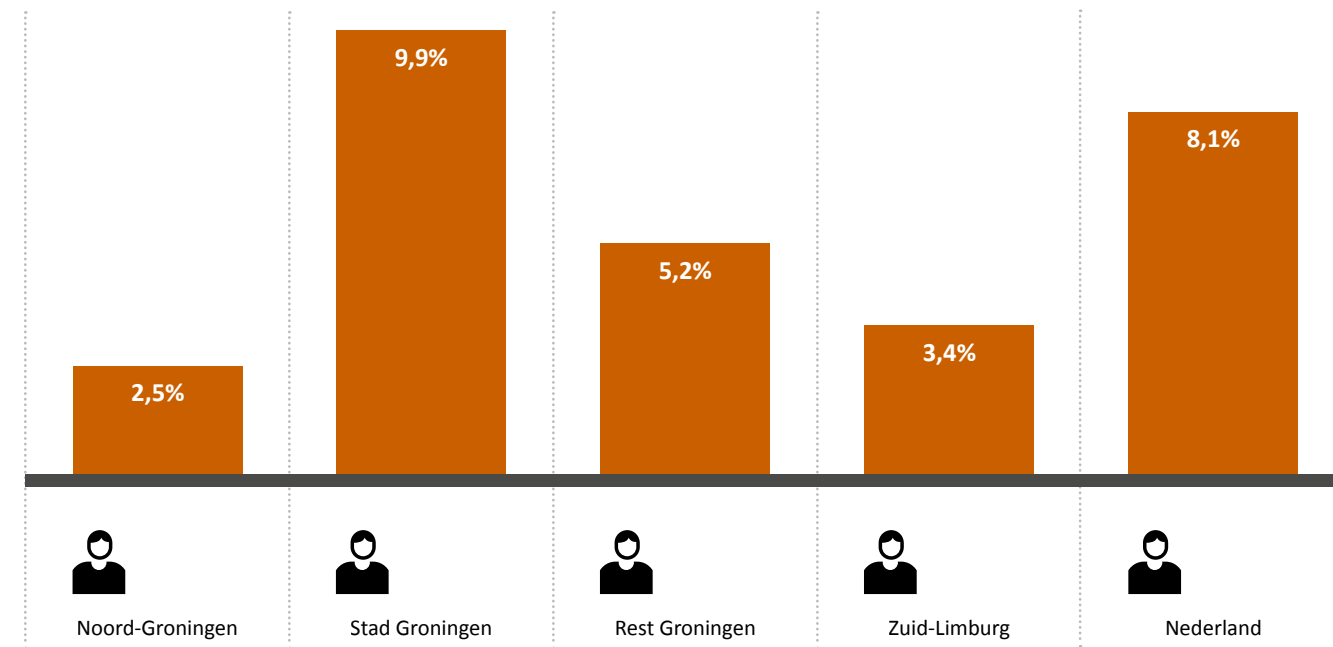
GipsRec
Foto: Corné Sparidaens

3A Werkgelegenheid

De werkgelegenheid is in de periode 2015-2019 in elke regio gegroeid. In Noord-Groningen bedraagt de groei van de werkgelegenheid 2,5%. Noord-Groningen blijft daarmee iets achter bij Zuid-Limburg (3,4%). In de rest van Groningen is de groei met 5,2% nog iets groter. Deze drie regio's blijven nog wel achter bij de gemiddelde groei in Nederland (8,1%). Opvallend is de sterke groei in de Stad Groningen, die met 9,9% boven het landelijke gemiddelde ligt.

Absoluut gezien betekent de groei in Noord-Groningen dat het aantal banen in deze regio in de periode 2015-2019 met 1.350 is toegenomen (**Figuur 09**).

3A Werkgelegenheid

FIGUUR 09 Ontwikkeling werkgelegenheid, 2015-2019 (in % groei)

Ik en Zorg
Foto: Annemiek Maathuis

3A Werkgelegenheid

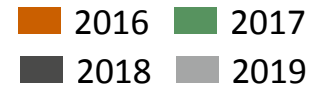
Figuur 09 laat de jaarlijkse groei van de werkgelegenheid ten opzichte van het vorige jaar zien. In Noord-Groningen was de groei het sterkst in 2018 (2,6%), waarna deze in 2019 weer daalde naar 0,6%. Hetzelfde patroon in de groei zien we in Zuid-Limburg. In de rest van Groningen is vanaf 2017 sprake van een gestage stijging van de groei. In de stad Groningen was de groei het sterkst in 2017 en 2018, waarna deze in 2019 daalde.

De daling van de groei in 2019 in Noord-Groningen wordt vooral veroorzaakt door een sterke daling van de werkgelegenheid in de medische zorg. In de rest van Groningen is in 2019 daarentegen juist sprake van een sterke stijging van de werkgelegenheid in de medische zorg. Het is aannemelijk dat beide ontwikkelingen te maken hebben met de sluiting van een regionaal ziekenhuis in Noord-Groningen en de gedeeltelijke verplaatsing daarvan naar een regionaal ziekenhuis in de rest van Groningen.

3A Werkgelegenheid

FIGUUR 10 Ontwikkeling werkgelegenheid, 2015-2019 (in % groei t.o.v. vorig jaar)

Wildeman Storage & Logistics
Foto: Corné Sparidaens

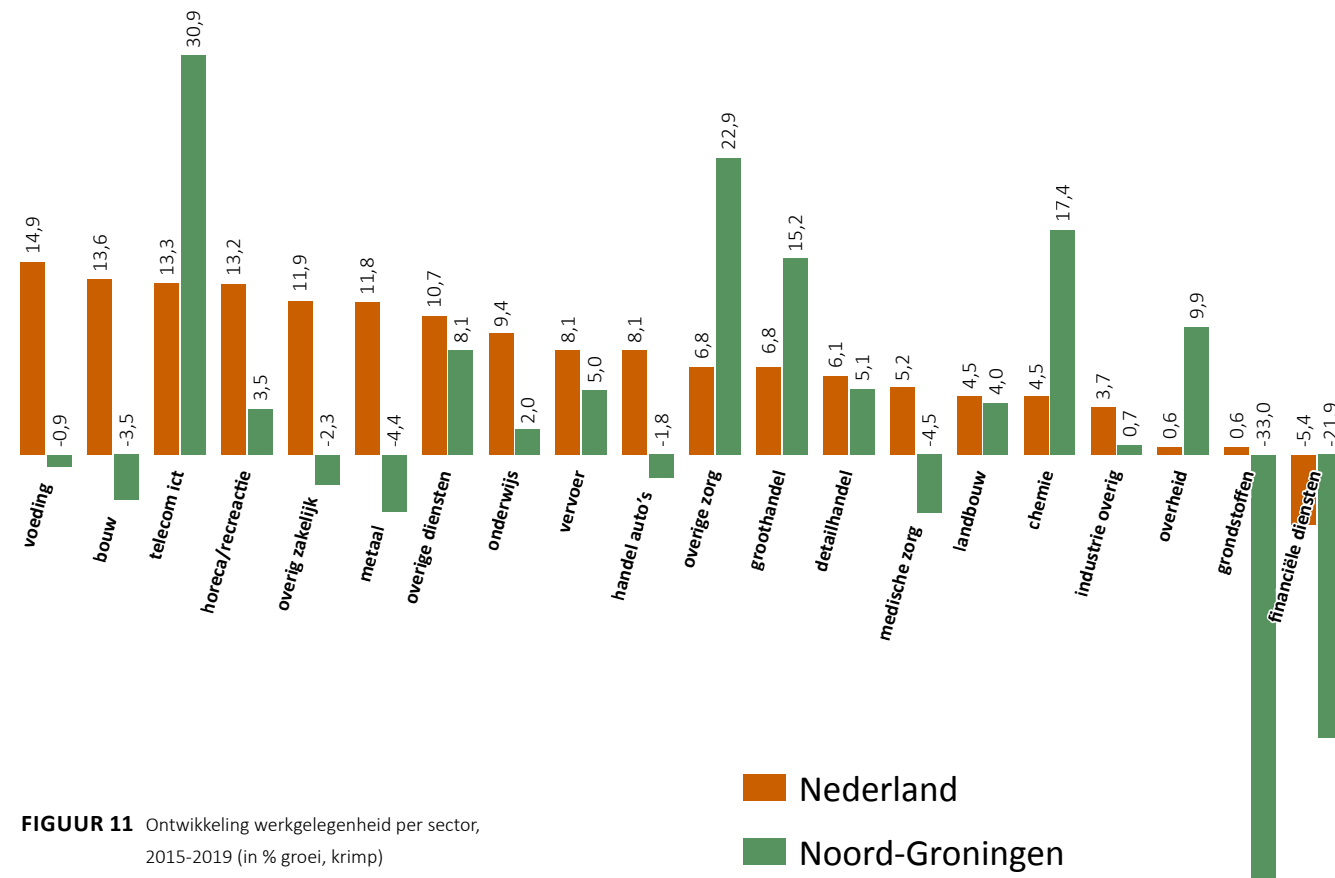
3A Ontwikkeling werkgelegenheid

De werkgelegenheid is in Noord-Groningen tussen 2015 en 2019 vooral gegroeid in de Telecom/ICT sector, de Overige Zorg, de Chemie en de Groothandel. In deze sectoren is de groei ook aanzienlijk hoger dan in Nederland.

Een daling van de werkgelegenheid heeft vooral plaatsgevonden in de Financiële Dienstverlening en in de Productie van Grondstoffen (verminderde gaswinning).

Opmerkelijk is ook de daling van de werkgelegenheid in de Bouw en in de Metaalindustrie, terwijl we in Nederland een duidelijke groei in deze sectoren zien (**Figuur 11**).

3A Werkgelegenheid

FIGUUR 11 Ontwikkeling werkgelegenheid per sector, 2015-2019 (in % groei, krimp)

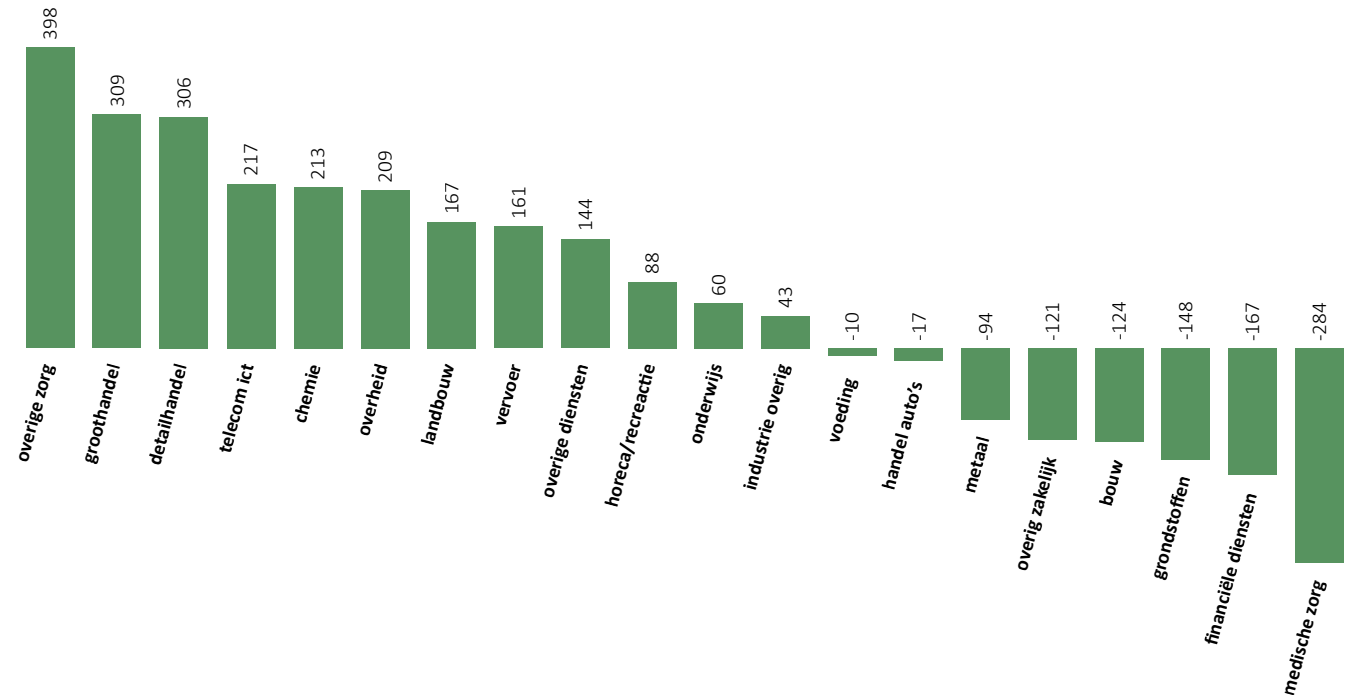
Harryvan Interieurbouw
Foto: Henk Veenstra

3A Ontwikkeling werkgelegenheid

De grafiek laat zien dat, absoluut gezien, het grootste aantal banen (bijna 400) is gerealiseerd in de Overige Zorg. Dit betreft de maatschappelijke dienstverlening zonder overnachting; hieronder vallen onder meer de thuiszorg, de ondersteuning en begeleiding van ouderen en gehandicapten, de kinderopvang, de ambulante jeugdzorg en het maatschappelijk werk. Iets meer dan 300 banen zijn tot stand gekomen in de Groothandel en in de Detailhandel. De Telecom/ICT-sector, de Chemie en de Overheid zijn ieder goed voor de realisatie van iets meer dan 200 banen.

De grootste daling van het aantal banen (bijna 300) zie we in de Medische Zorg, gevolgd door de Financiële Dienstverlening en de Productie van Grondstoffen waar respectievelijk circa 170 en 150 banen zijn verdwenen. De Bouw, de Zakelijke Dienstverlening en de Metaal laten ook nog een behoorlijke daling van het aantal banen zien (Figuur 12).

3A Werkgelegenheid

FIGUUR 12 Ontwikkeling werkgelegenheid Noord-Groningen per sector (2015-2019) (in aantal banen)

3B Werkloosheid

In Noord-Groningen is, evenals in de andere regio's, de werkloosheid tussen 2015 en 2019 duidelijk gedaald, namelijk van 7,4% naar 3,6%. De werkloosheid ligt in 2019 ongeveer op hetzelfde niveau als in de rest van Groningen en Nederland als geheel. In Zuid-Limburg ligt de werkloosheid nog iets lager.

Hoewel ook in de Stad Groningen sprake is van een sterke daling, ligt de werkloosheid nog wel hoger dan in de andere regio's.

Absoluut gezien betekent dit dat de werkloze beroepsbevolking in Noord-Groningen is gedaald van circa 6.000 in 2015 naar circa 3.000 in 2019 (**Figuur 13**).

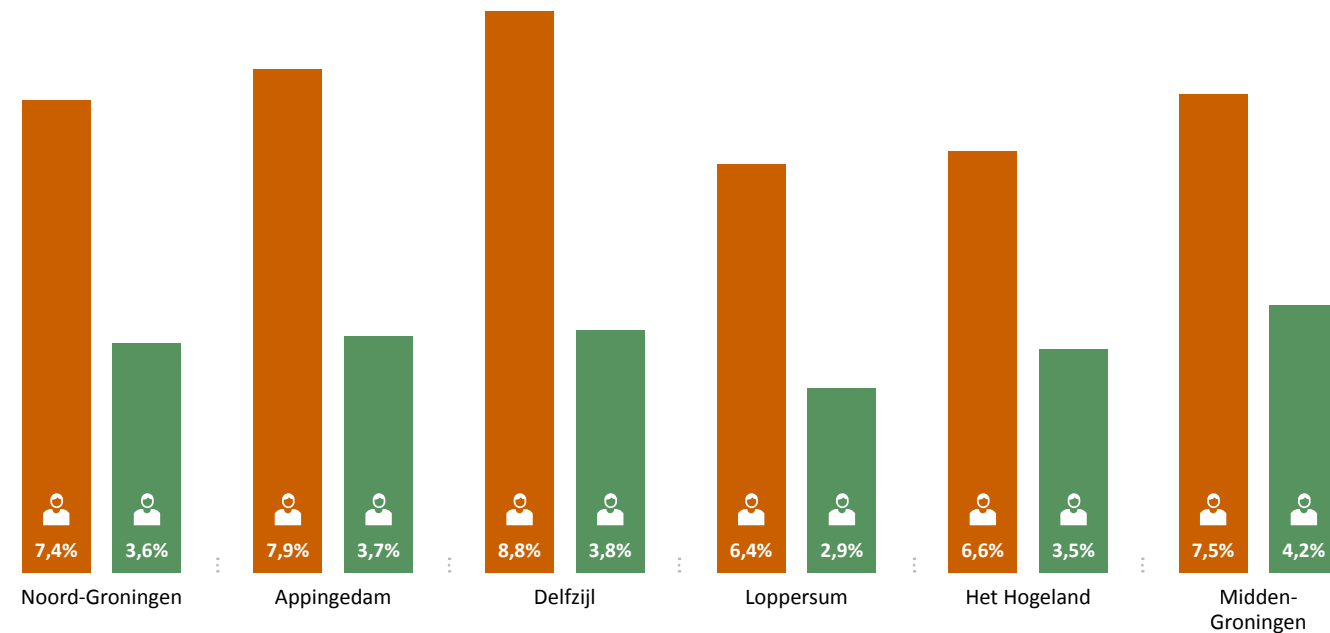
FIGUUR 13 Ontwikkeling werkloosheid, 2015-2019 (in % beroepsbevolking)

2015 2019

3B Werkloosheid

In alle gemeenten in Noord-Groningen is de werkloosheid tussen 2015 en 2019 sterk gedaald. De grootste daling is te zien in Delfzijl en Appingedam. De verschillen tussen de gemeenten zijn kleiner geworden. Deze twee gemeenten en de gemeente

Het Hogeland liggen nu ongeveer op het gemiddelde niveau in Noord-Groningen (3,6%). De gemeente Loppersum ligt iets onder het gemiddelde niveau, de gemeente Midden-Groningen ligt er iets boven (**Figuur 14**).

FIGUUR 14 Werkloosheid Noord-Groningen per gemeente, 2015-2019 (in % beroepsbevolking)

2015 2019

3c Relatie Noord-Groningen met de rest van de provincie

De pendeltabel geeft de interactie tussen Noord-Groningen en de omliggende regio's weer voor de werkgelegenheid. De tabel laat vooral het verschil zien tussen waar werknemers wonen en werken. Er wonen **66.900** werknemers in Noord-Groningen, maar er werken slechts **45.800** werknemers in Noord-Groningen. De arbeidspendel is dus aanzienlijk, vooral naar de Stad Groningen waar vanuit Noord-Groningen **21.000** werknemers werkzaam zijn (**Tabel 01 & Figuur 15**).

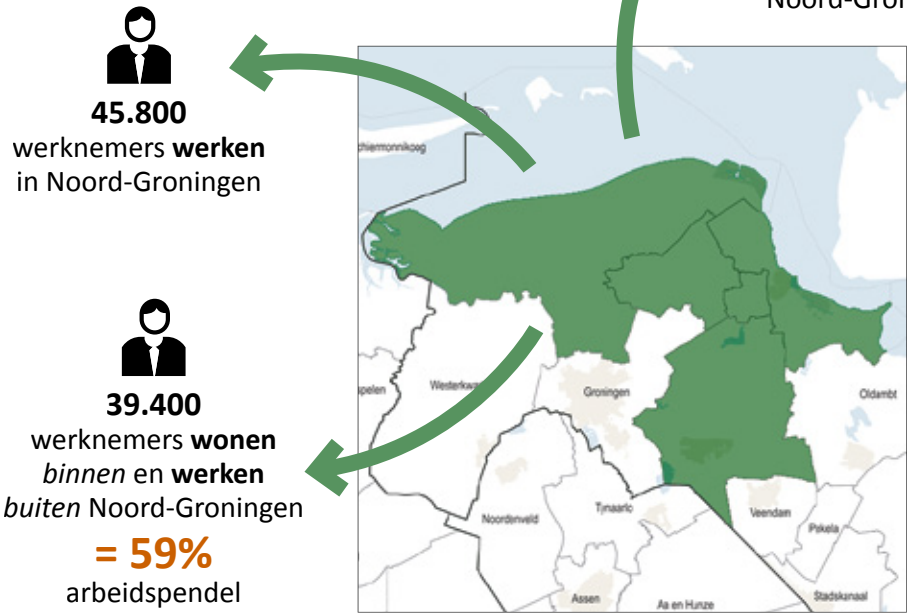
TABEL 01 Banen van werknemers naar woon- en werkregio, december 2018 (x 1000)

WOONREGIO	WERKREGIO						TOTAAL	Uitgaande pendel	in % woonregio	inkomende pendel	in % werkregio	Pendel saldo	in %
	Noord-Groningen	Stad Groningen	Overig provincie	Friesland	Drenthe	Rest Nederland							
Noord-Groningen	27,5	21	5,9	1,2	6,2	5,1	66,9	39,4	59%	18,3	40%	-21,1	-32%
Stad Groningen	5,3	79,1	4,2	5,5	9,4	8,7	112,2	33,1	30%	74,3	48%	41,2	37%
Overig provincie	5,7	16,1	37,5	4,3	12,5	7,8	83,9	46,4	55%	24,2	39%	-22,2	-26%
Friesland	1,9	11,9	3,9	236,1	8,1	27,2	289,1	53	18%	25,4	10%	-27,6	-10%
Drenthe	3,2	19,2	7,6	4,9	141,2	43,4	219,5	78,3	36%	56,5	29%	-21,8	-10%
Rest Nederland	2,2	6,1	2,6	9,5	20,3	7314,6	7355	40,7	1%	92,2	1%	51,5	1%
TOTAAL	45,8	153,4	61,7	261,5	197,7	7406,8	8127						

3c Relatie Noord-Groningen met de rest van de provincie

Verder kan uit de tabel afgeleid worden:

- Hiervan:
- 27.500** werknemers wonen en werken in Noord-Groningen = **41%**
  - 21.000** werknemers werken in de stad Groningen = **31%**
  - 5.900** werknemers werken in de overige provincie Groningen = **9%**
  - 1.200** werknemers werken in de provincie Friesland = **2%**
  - 6.200** werknemers werken in de provincie Drenthe = **9%**
  - 5.100** werknemers werken in de rest van Nederland = **8%**

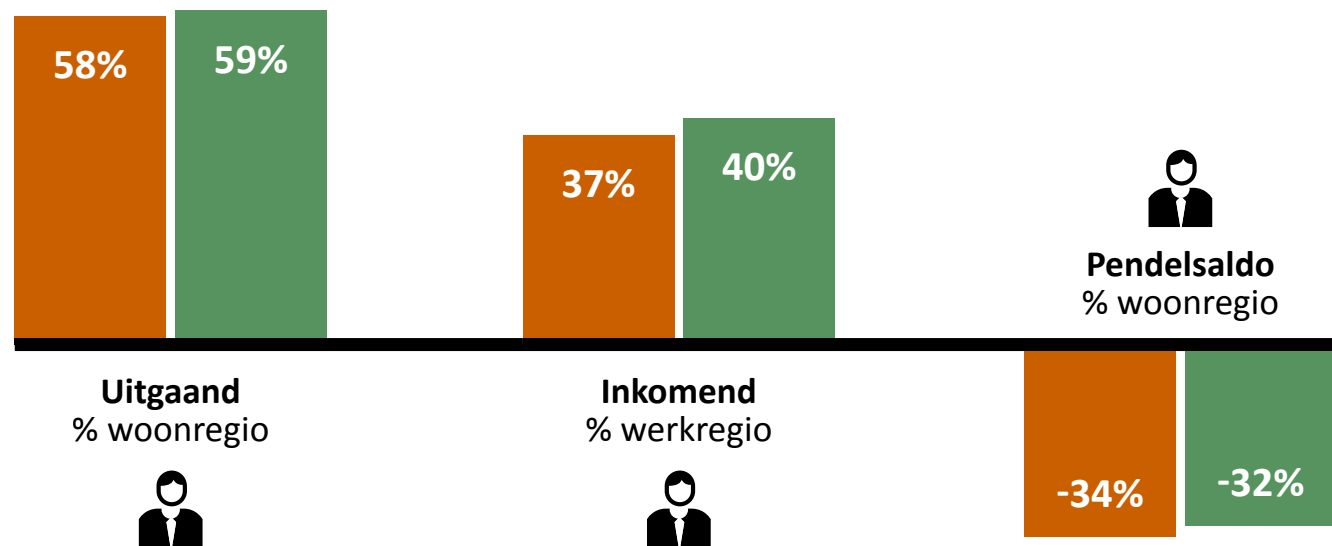
FIGUUR 15 Interactie Noord-Groningen met omringende regio's, december 2018

3c Relatie Noord-Groningen met de rest van de provincie

De uitgaande pendel van Noord-Groningen (werknemers die wonen binnen en werken buiten Noord-Groningen) is in 2018 ten opzichte van 2015 licht toegenomen. De inkomende pendel (werknemers die werken binnen en wonen buiten

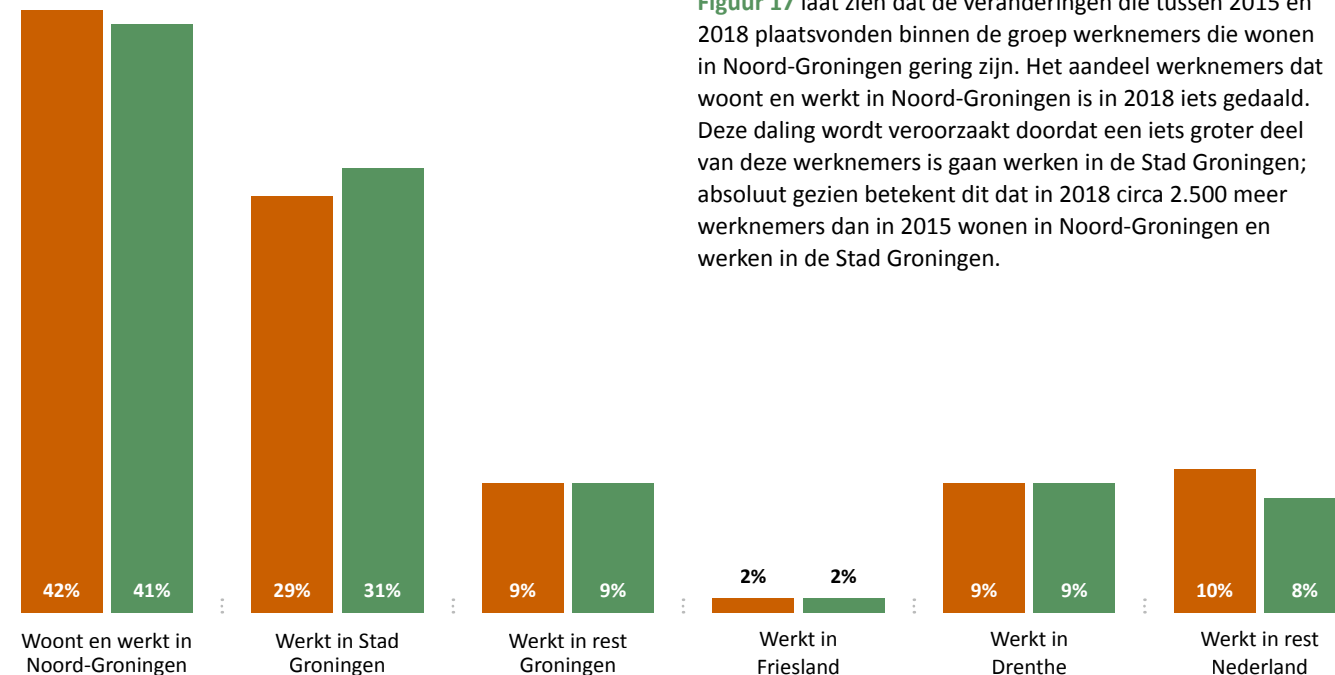
Noord-Groningen) is eveneens licht toegenomen maar iets sterker dan de uitgaande pendel. Het pendelsaldo is hierdoor iets gedaald van **-34%** naar **-32%** (Figuur 16).

FIGUUR 16 Arbeidspendels Noord-Groningen, 2015/2018

3c Relatie Noord-Groningen met de rest van de provincie

Figuur 17 laat zien dat de veranderingen die tussen 2015 en 2018 plaatsvonden binnen de groep werknemers die wonen in Noord-Groningen gering zijn. Het aandeel werknemers dat woont en werkt in Noord-Groningen is in 2018 iets gedaald. Deze daling wordt veroorzaakt doordat een iets groter deel van deze werknemers is gaan werken in de Stad Groningen; absoluut gezien betekent dit dat in 2018 circa 2.500 meer werknemers dan in 2015 wonen in Noord-Groningen en werken in de Stad Groningen.

FIGUUR 17 Werknemers die wonen in Noord-Groningen, 2015/2018 (in % werknemers)

2015 (N= 64.400)
2018 (N= 66.900)

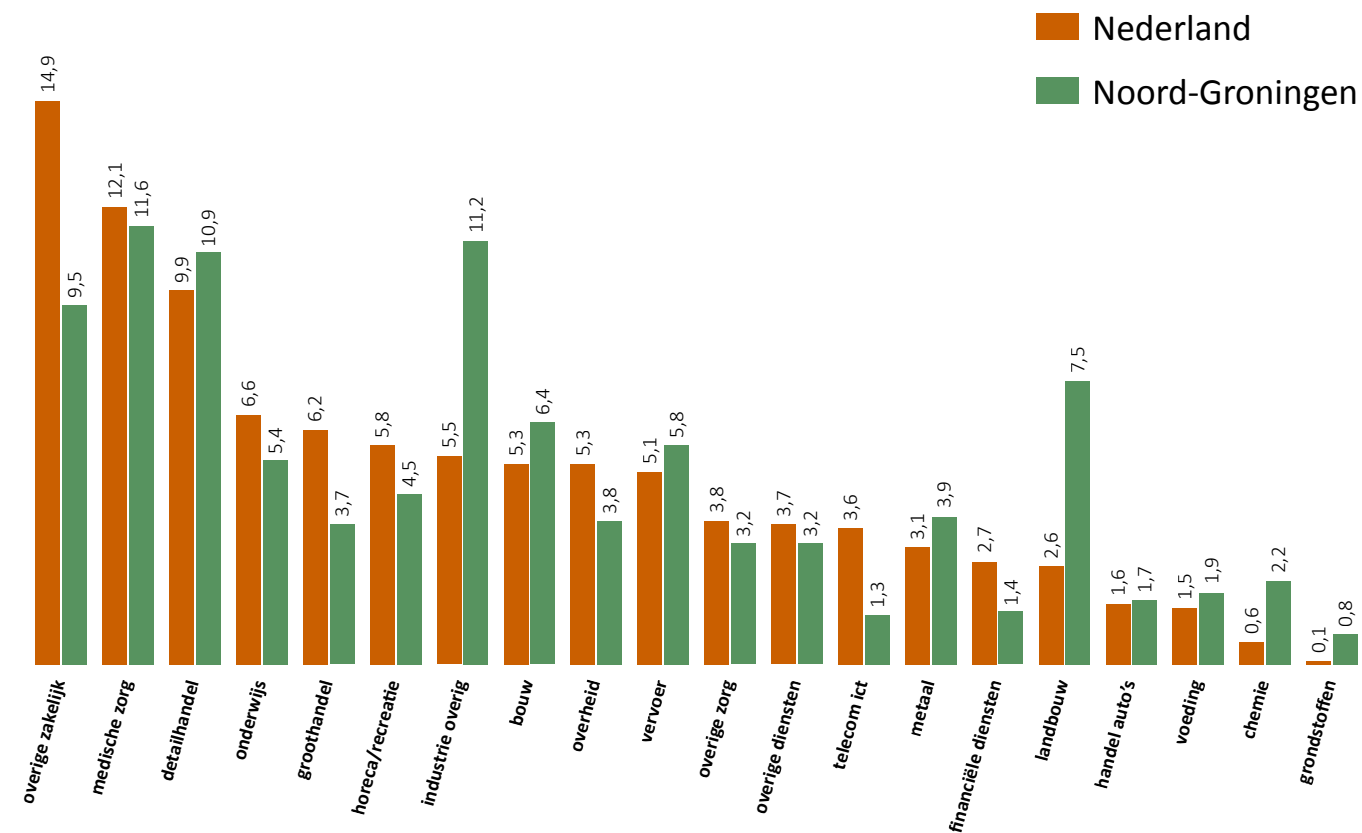

Bistro Refter
Foto: Corné Sparidaens

4 Bedrijvigheid per sector in Noord-Groningen

In **Figuur 18 en 19** staan de aandelen van de verschillende sectoren in de werkgelegenheid in Noord-Groningen en Nederland weergegeven. De figuren laten in de eerste plaats zien dat de verschillen in de sectorstructuur tussen 2015 en 2019 zowel in Nederland als in Noord-Groningen zeer klein zijn. We zien dat in Noord-Groningen de sectoren Industrie (overig) en Landbouw zowel absoluut als relatief ten opzichte van Nederland groot zijn. Absoluut gezien zijn ook Medische Zorg en de Detailhandel in Noord-Groningen grote sectoren, maar dit zijn ook in Nederland grote sectoren. De sector Chemie is in Noord-Groningen op zichzelf niet heel groot, maar wel relatief ten opzichte van Nederland. Het aandeel van de Zakelijke Dienstverlening is in Noord-Groningen duidelijk lager dan in Nederland, waar deze sector het grootste aandeel heeft.

4 Bedrijvigheid per sector in Noord-Groningen

FIGUUR 18 Bedrijvigheid per sector 2015 (aandeel sector in werkgelegenheid)

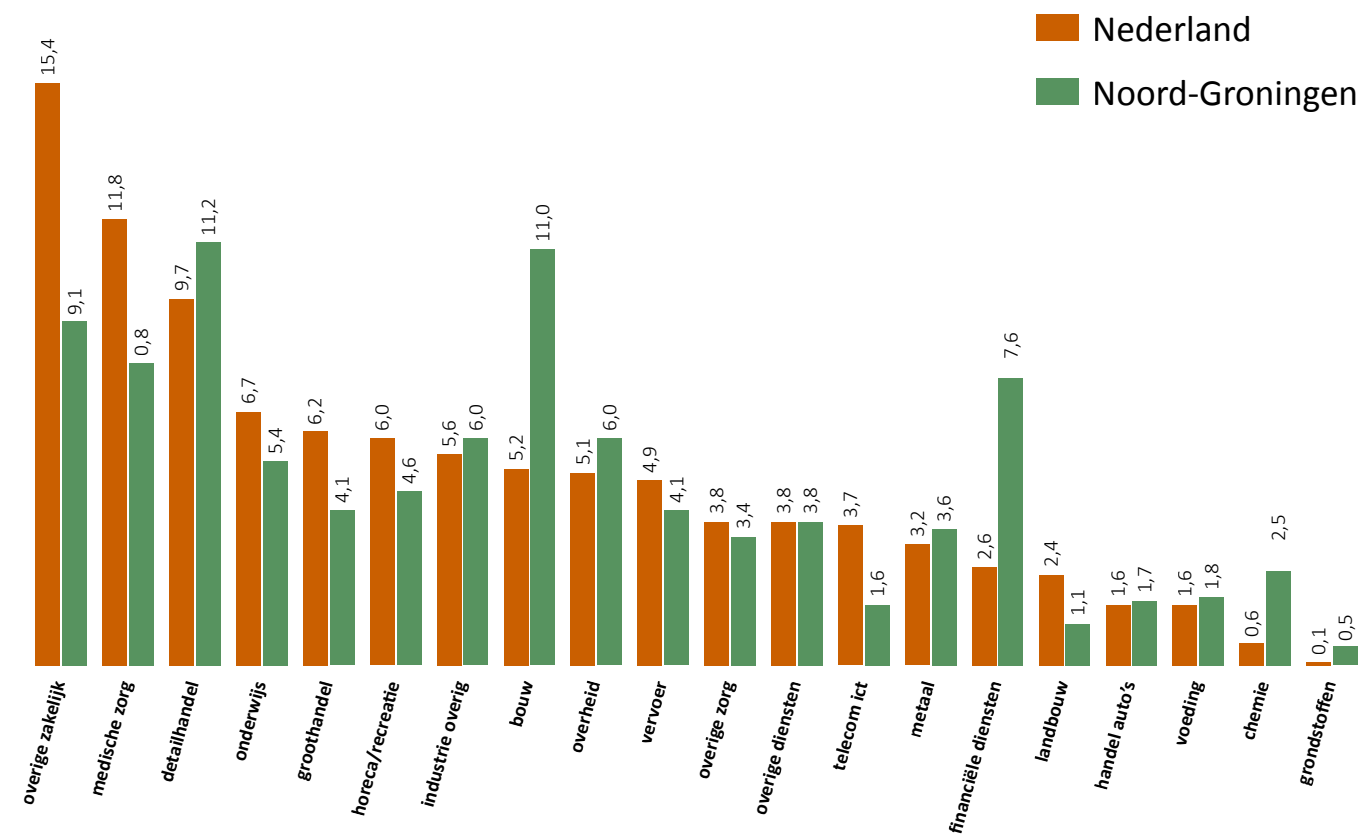

Eastend Classics
Foto: Corne Sparidaens

4 Bedrijvigheid per sector in Noord-Groningen

Uit **Figuur 18 en 19** kunnen geen ontwikkelingen afgeleid worden als bijvoorbeeld een verschuiving naar meer kennis-intensieve sectoren, die gevolgen zou kunnen hebben voor het vereiste opleidingsniveau van werknemers in Noord-Groningen.

4 Bedrijvigheid per sector in Noord-Groningen

FIGUUR 19 Bedrijvigheid per sector 2019 (aandeel sector in werkgelegenheid)

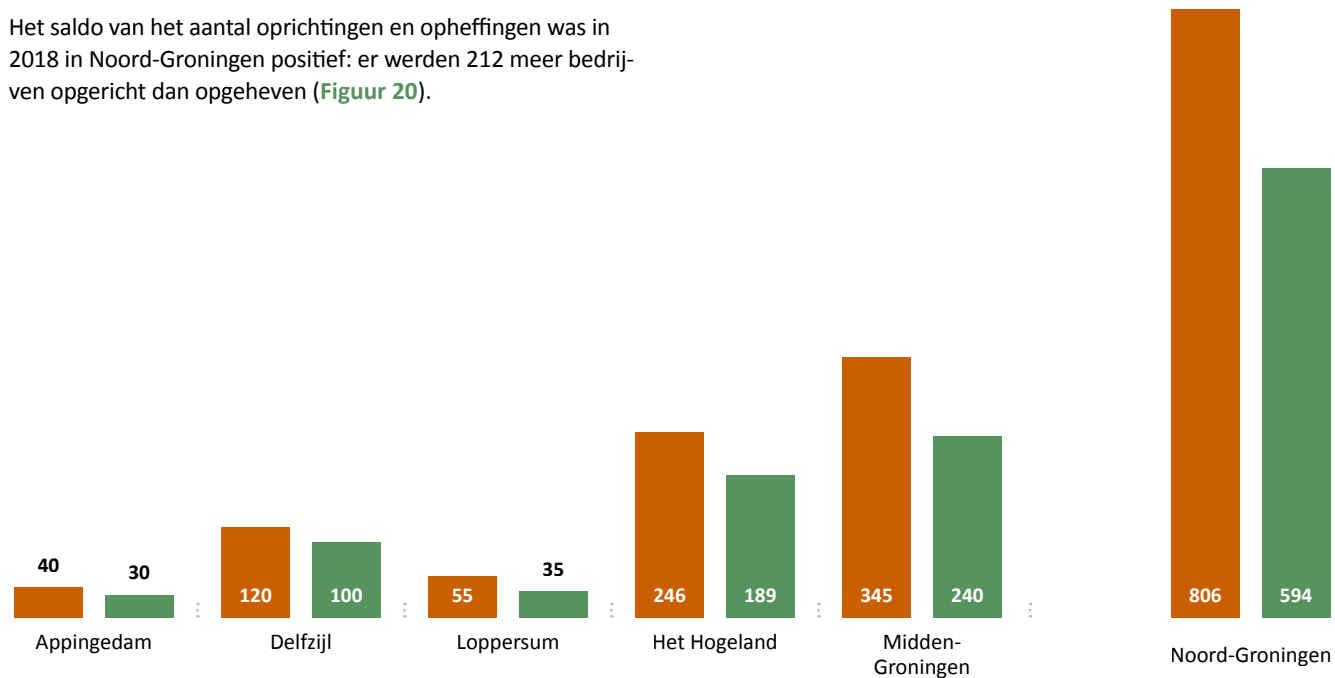

4 Bedrijvigheid in Noord-Groningen

8% van alle bedrijven in 2018 in Noord-Groningen waren starters.

6% van alle bedrijven in 2018 in Noord-Groningen gingen failliet.

Het saldo van het aantal oprichtingen en opheffingen was in 2018 in Noord-Groningen positief: er werden 212 meer bedrijven opgericht dan opgeheven (**Figuur 20**).

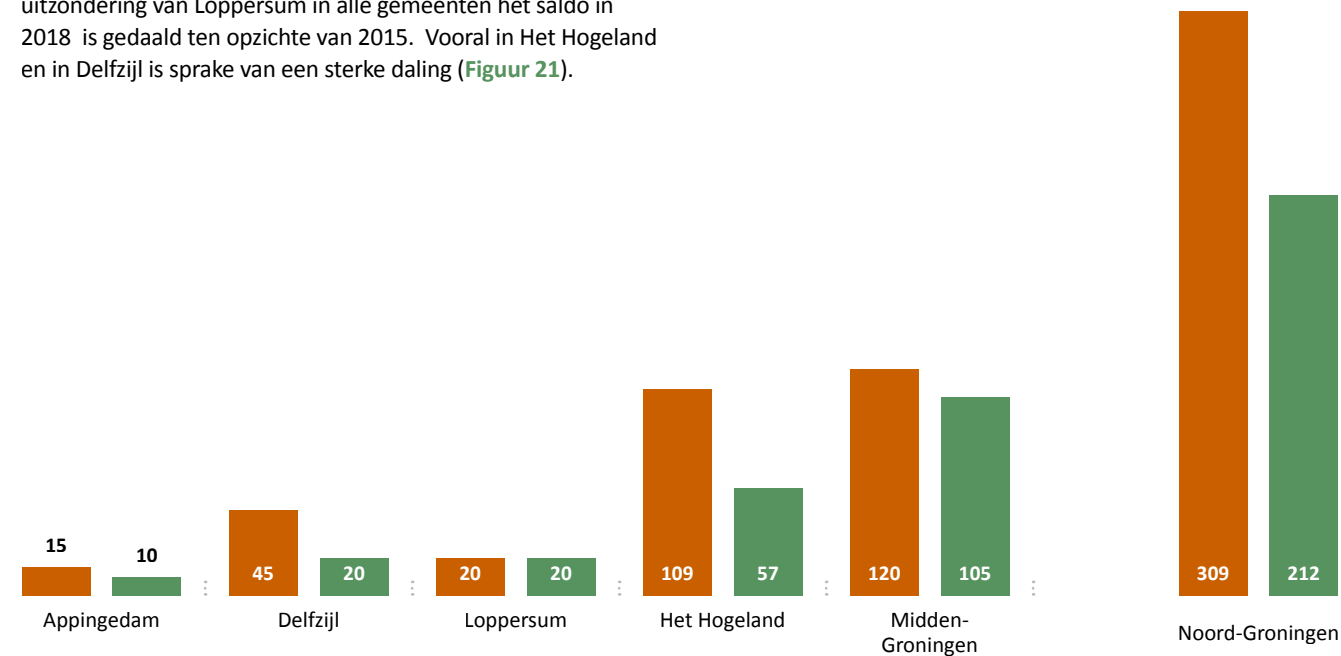

FIGUUR 20 Aantal oprichtingen en opheffingen per gemeente in Noord-Groningen, 2018

■ Oprichtingen ■ Opheffingen

4 Bedrijvigheid in Noord-Groningen

In alle gemeenten in Noord-Groningen was het saldo van het aantal oprichtingen en opheffingen in 2018 positief: er werden meer bedrijven opgericht dan opgeheven. Wel zien we dat met uitzondering van Loppersum in alle gemeenten het saldo in 2018 is gedaald ten opzichte van 2015. Vooral in Het Hogeland en in Delfzijl is sprake van een sterke daling (**Figuur 21**).

FIGUUR 21 Saldo aantal oprichtingen en opheffingen per gemeente in Noord-Groningen, 2015/2018

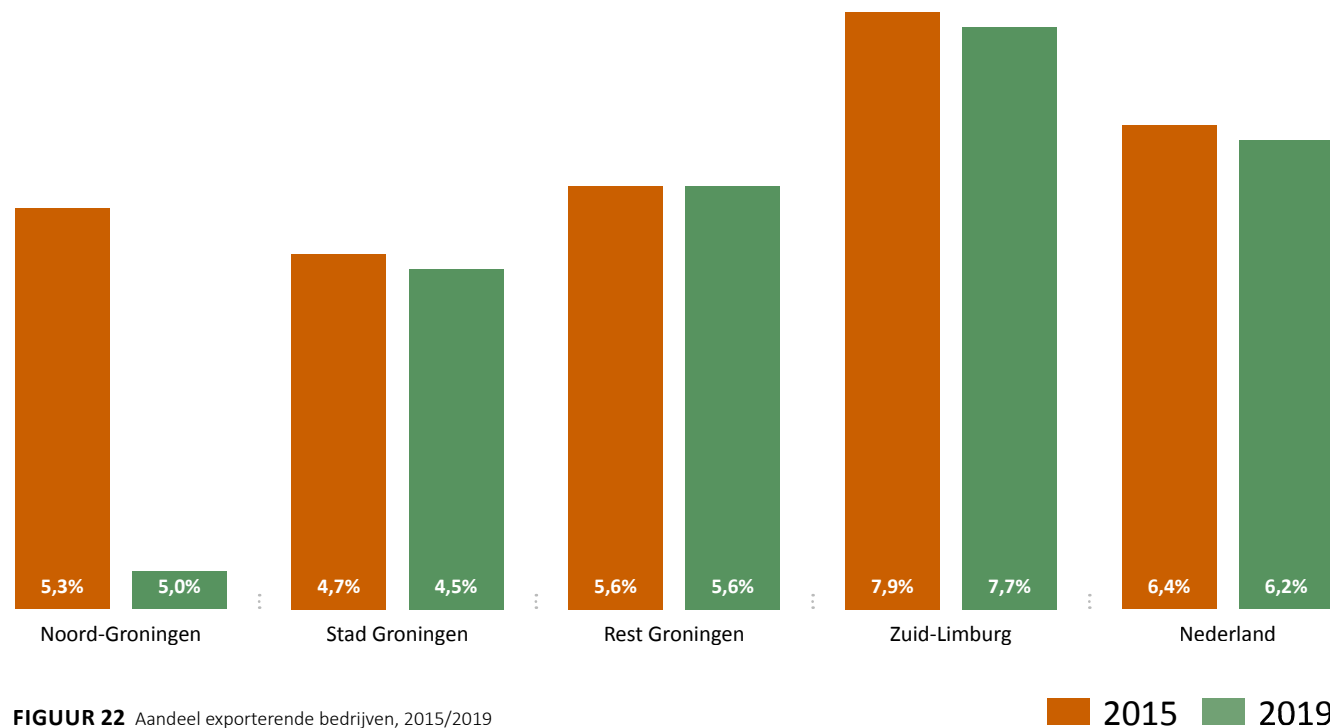
■ Saldo oprichtingen en opheffingen 2015

■ Saldo oprichtingen en opheffingen 2018

4 Bedrijvigheid in Noord-Groningen: Export

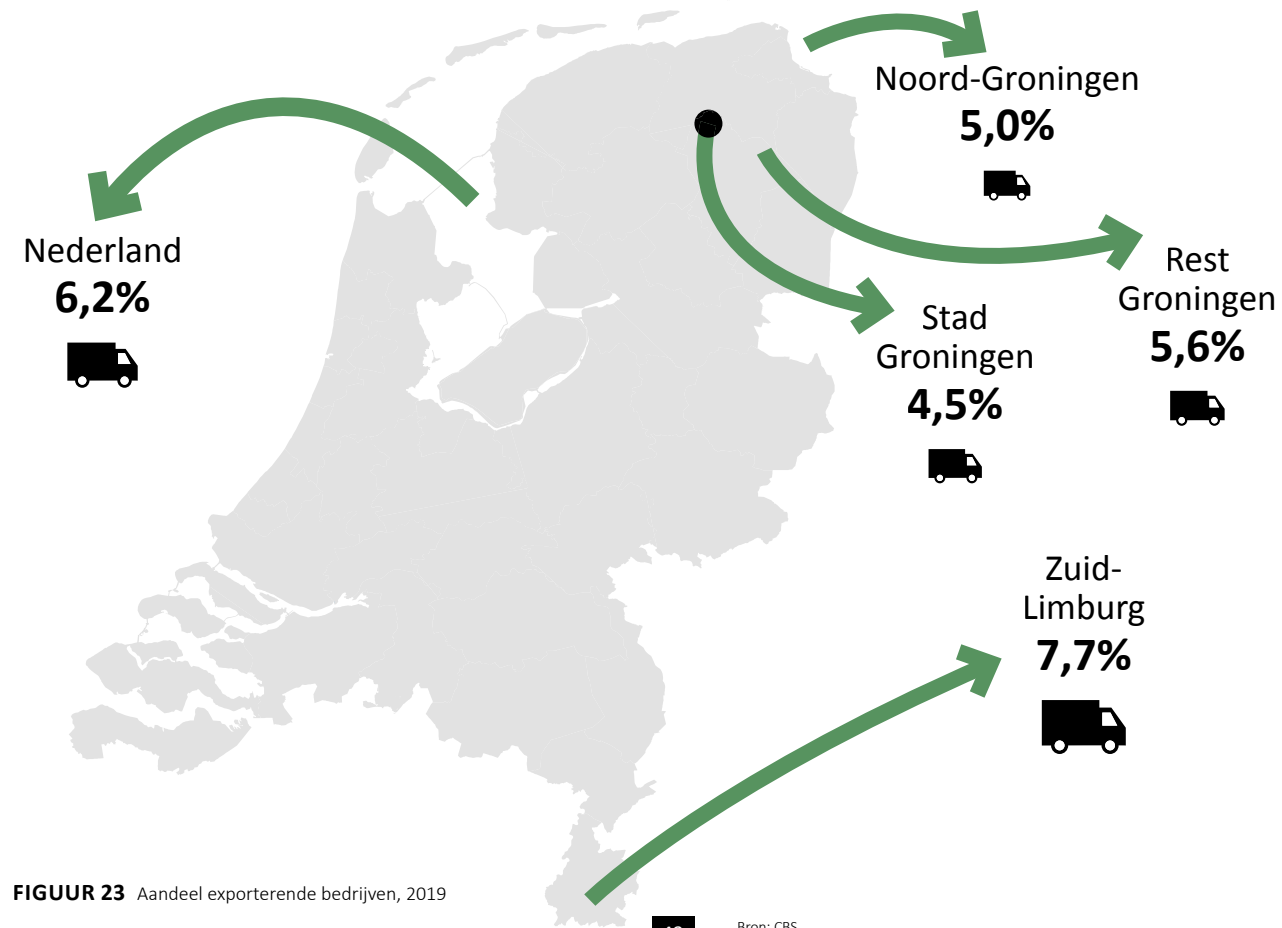
De internationale oriëntatie van de bedrijven in Noord-Groningen is tussen 2015 en 2019 weinig veranderd. Het aandeel exporteurs is iets gedaald van 5,3% naar 5,0%. Dit aandeel ligt in 2019 iets onder dat van de rest van Groningen (5,6%) en iets boven dat van

de Stad Groningen (4,5%). Ondanks de nabijheid van Duitsland kent Noord-Groningen relatief weinig exporteurs. Zuid-Limburg heeft in dit opzicht met een aandeel van 7,7% in 2019 een duidelijk sterkere positie (**Figuur 22 & Figuur 23**).

FIGUUR 22 Aandeel exporterende bedrijven, 2015/2019

4 Bedrijvigheid in Noord-Groningen: Export

FIGUUR 23 Aandeel exporterende bedrijven, 2019

ACS Connected Buildings
Foto: Corné Sparidaens

4 Bedrijvigheid in Noord-Groningen

Figuur 24 laat de bedrijfsgrootte zien in Noord-Groningen.

Bedrijven in Noord-Groningen met **1** werkzame persoon vormen **59%** van het totale aantal bedrijven en zorgen voor **13%** van de werkgelegenheid.

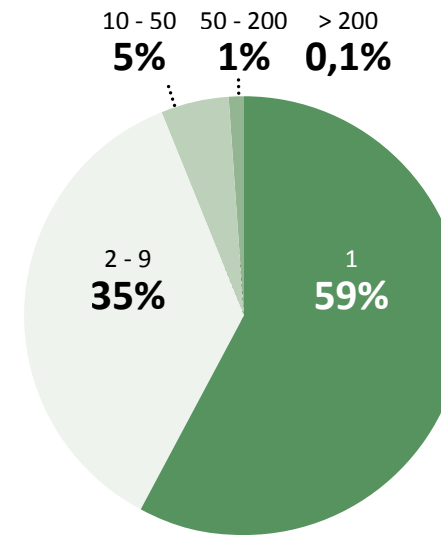
Bedrijven in Noord-Groningen met **2 tot 9** werkzame personen vormen **35%** van het totale aantal bedrijven en zorgen voor **27%** van de werkgelegenheid.

Bedrijven in Noord-Groningen met **10 tot 50** werkzame personen vormen **5%** van het totale aantal bedrijven en zorgen voor **24%** van de werkgelegenheid.

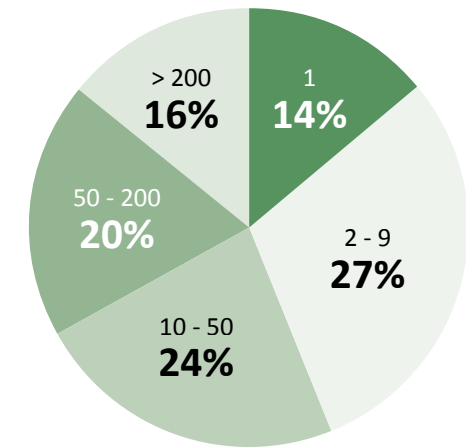
Bedrijven in Noord-Groningen met **50 tot 200** werkzame personen vormen **1%** van het totale aantal bedrijven en zorgen voor **20%** van de werkgelegenheid.

Bedrijven in Noord-Groningen met meer dan **200** werkzame personen vormen **0,1%** van het totale aantal bedrijven en zorgen voor **16%** van de werkgelegenheid.

4 Bedrijvigheid in Noord-Groningen

% TOTAAL AANTAL BEDRIJVEN
NOORD-GRONINGEN, 2019

% WERKGELEGENHEID
NOORD-GRONINGEN, 2019

FIGUUR 24 Bedrijvigheid Noord-Groningen, 2019 (naar grootteklasse wp)

Fotografiereizen
Fotografie-reizen.nl

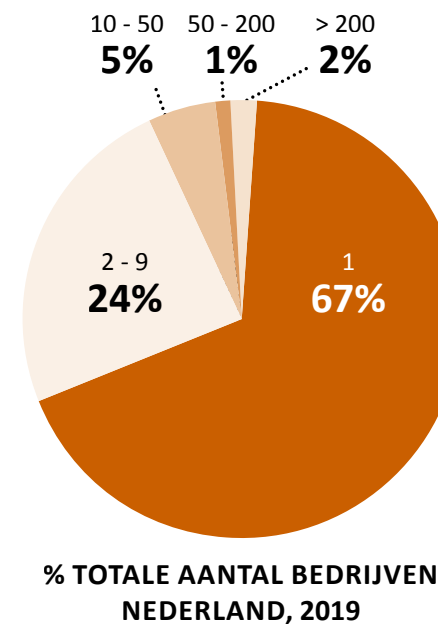
4 Bedrijvigheid in Noord-Groningen

In Noord-Groningen bestaat **35%** van alle bedrijven uit bedrijven met **2-9** werkzame personen. Deze **35%** zorgt voor **27%** van de werkgelegenheid in Noord-Groningen. **5%** van de bedrijven heeft **10 tot 50** werkzame personen, deze **5%** zorgt voor **24%** van de werkgelegenheid.

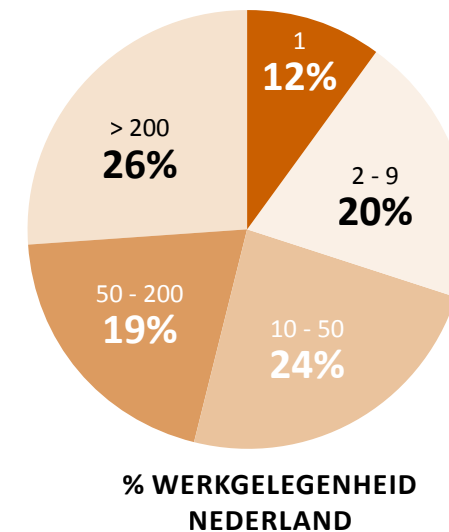
Verreweg het grootste gedeelte van de bedrijven (**94%**) in Noord-Groningen heeft minder dan **10** werknemers. Deze bedrijven zorgen voor **40%** van de werkgelegenheid in het gebied. Dit is duidelijk hoger dan in Nederland waar de bedrijven met minder dan **10** werknemers (**91%**) goed zijn voor **32%** van de werkgelegenheid.

De resterende **6%** van de bedrijven met **10** of meer werknemers in Noord-Groningen zorgt voor **60%** van de werkgelegenheid. In Nederland zorgen deze bedrijven (**8%**) voor bijna **70%** van de werkgelegenheid (**Figuur 25**).

4 Bedrijvigheid in Noord-Groningen

FIGUUR 25 Bedrijvigheid Nederland, 2019 (naar grootteklasse wp)

Colofon

Deze Programmamonitor is in 2020 ontwikkeld in opdracht van Economic Board Groningen door en onder verantwoordelijkheid van het onderzoeksinstituut Marklinq van de Hanzehogeschool Groningen (dr. Karel Jan Alsem en drs. Jan Wever). Het is gebaseerd op eerdere monitors die in opdracht van EBG waren ontwikkeld, samen met de Faculteit Economie en Bedrijfskunde van de Rijksuniversiteit Groningen (prof. dr. Steven Brakman, prof. dr. Harry Garretsen en Dr. Dirk Stelder†).

Deze publicatie is tevens Marklinq publicatie nr. 20.

Voor vragen over deze Monitor kunt u mailen naar info@ebgn.nl

Opmaak: ColtsfootMedia